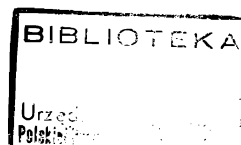

28 grudnia 1928 r.

2

URZĄD PATENTOWY

CM 01 7/34

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 9374.

Kl. 8 m 11.

I. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft
(Frankfurt n. M., Niemcy).

Środki do zwilżania, oczyszczania, emulgowania i celów podobnych.

Zgłoszono 3 grudnia 1927 r.

Udzielono 19 września 1928 r.

Pierwszeństwo: 11 grudnia 1926 r. (Niemcy).

Sole organicznych zasad azotowych w połączeniu z kwasami sulfonowymi związków organicznych, a szczególnie z kwasami sulfonowymi, posiadającymi w wysokim stopniu własność zwilżania lub w połączeniu z kwasami tłuszczowymi lub naftenowymi lub ich pochodnymi, lub też w połączeniu z kwasami sulfonowymi w rodzaju czerwonego oleju tureckiego są znakomitymi środkami zwilżającymi, oczyszczającymi i emulgującymi. Np. sole amin tłuszczowych lub aromatycznych, jako to metylo- lub etyloaminy, jedno-, dwu- lub trójeta-noloaminy, metyloaniliny, toluidyny, szczególnie zaś sole heterocyklicznych związków azotowych, jako to pirydyny, jej homologów i pochodnych, chinoliny i t. d. w połączeniu z aromatycznymi kwasami sulfono-

wymi, szczególnie zaś z zawierającymi grupy alkylove, aralkylove, cykloalkylove, lub arylove, jak również dalsze produkty podstawienia bądź w rdzeniu, bądź też w łańcuchu bocznym posiadają w wysokim stopniu zdolności zwilżające. Zapomocą nich można otrzymać emulsje lub zawiesiny o znacznej trwałości lub roztwory przezroczyste ciał nierozpuszczalnych. Do wspomnianego celu nadają się również w znacznej mierze sole rzeczonych zasad azotowych w połączeniu z kwasami sulfonowymi związków tłuszczowych lub aromatycznych, np. produkty sulfonowania olejów mineralnych, składników tłuszczowych, olejów smołowych, kwasów tłuszczowych, naftenowych i t. d., ponadto sole samych kwasów tłuszczowych lub naftenowych i

t. d. i produktów znanych jako środki rozszczepiające tłuszcze, lub tak zwanych kwasów ligninosulfonowych, zawartych w ługach siarczynobłonnikowych. Dzięki jednoczesnemu stosowaniu kwasów rzeczonych i organicznych zasad azotowych osiąga się znakomite działanie zwilżające.

Przytem niekoniecznie cała ilość kwasu ma być nasycona równoważną ilością organicznych zasad azotowych. Również kwasy częściowo tylko nasycone temi ostatnimi posiadają w wysokim stopniu zdolność zwilżania. Nadają się bardzo do tego celu również sole mieszane, które otrzymuje się, przez nasycanie rzeczonych kwasów kilkoma różnymi organicznymi zasadami azotowymi lub też przez zastąpienie części organicznych zasad azotowych zasadami nieorganicznymi, jako to ługiem sodowym, amonjakiem i t. d.

Przykład I. Kwasy sulfoolejowe, otrzymane zapomocą obróbki kwasów olejowych kwasem siarkowym, zadaje się równoważną ilością ługu sodowego i równoważną ilością pirydyny. Wodny roztwór, zawierający sól pirydynową kwasu sulfoolejowego, posiada w stosunku do tkanin daleko lepszą zdolność zwilżania niż — o takim samym stężeniu roztwór wodny zobojętnionych ługiem sodowym lub wolnych kwasów sulfoolejowych.

Przykład II. 1 część wolnego dwubutylowanego kwasu naftalenosulfonowego rozpuszcza się w 200 częściach wody, dodaje

0,3 części pirydyny i dopełnia wodą do 250 części. W ten sposób otrzymuje się roztwór, którego zdolność zwilżania jest znacznie lepsza, niż mającego takie samo stężenie roztworu wolnych kwasów lub ich soli sodowych.

Odpowiednie sole izobutyloaminy, aniliny, dwumetyloaminy, trójetanoloaminy lub innych amin zachowują się pod tym względem podobnie korzystnie. Zamiast butyloowanych kwasów naftalenosulfonowych można również stosować inne kwasy sulfonowe, jak np. kwasy sulfonowe etyloowanych, metyloowanych, propyloowanych lub też cykloalkyloowanych związków organicznych.

Zastrzeżenie patentowe.

Środki do zwilżania, oczyszczania, emulgowania i celów podobnych, znamienne tem, że składają się z soli organicznych zasad azotowych i kwasów sulfonowych związków organicznych, szczególnie związków posiadających w wysokim stopniu zdolność zwilżania, lub kwasów tłuszczowych, naftenowych lub ich pochodnych, jako takich lub łącznie z innymi ciałami.

I. G. Farbenindustrie
Aktiengesellschaft.
Zastępca: M. Skrzypkowski,
rzecznik patentowy.